

ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

***Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства***

Випуск 23

Засновано у 2003 році

Рівне – 2024

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Вип. 23 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2024. 157 с.

Головний редактор:

Виткалов С.В. – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

Чміль Г.П. – доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України, директор Інституту культурології Національної академії мистецтв України (голова редколегії)

Афоніна О.С. – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв;

Виткалов В.Г. – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (заступник головного редактора, відповідальний секретар)

Випих-Гавронська А. – доктор мистецтвознавства (габілітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)

Єфіменко А.Г. – доктор мистецтвознавства, професор, Український Вільний університет (Мюнхен, Німеччина)

Кравченко Л.М. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри культурології Полтавський національний педагогічний університет ім. В. Г. Короленка

Курдина Ю.М. – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини, Національний університет «Львівська політехніка»

Петрова І.В. – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля, Київський національний університет культури і мистецтв

Петренко О.Б. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з інноваційної діяльності і міжнародного співробітництва РДГУ

Потапчук Т.В. – доктор педагогічних наук, професор, Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І.Я. Франка

Сабадаш Ю.С. – доктор культурології, професор, завідувач кафедри культурології, Маріупольський державний університет (Київ)

Рецензент:

Гончарова О.М. – доктор культурології, професор, професор кафедри музейного менеджменту, Київський національний університет культури і мистецтв

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Видання індексується: Index Copernicus (Польща), Google Scholar, Cosmos (США) та Research Gate, Research Bible (Німеччина); CEEOL; Cite factor; European Reference Index for the Humanities (ERIH), Збірник поданий також на порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України».

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 12 від 5 грудня 2024 р.).

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

The purpose of the article is: to analyze the main forms of events for the popularization of fiction in the activities of the Rivne State Regional Universal Scientific Library using the example of events in 2023.

Research methodology. Thirteen main works on the topic of the study were considered - these are monographs, articles from professional periodicals and continuing publications, from collections of conference materials, Internet resources, etc. Historiography consists of a review of thorough works by scientists, in which the main attention is focused on the study of new tasks of cultural institutions, in particular libraries, as socio-cultural and socio-communication institutions in the digital space.

Results. The activities of the Rivne State Regional Universal Scientific Library as a socio-communication institution and its place in the process of historical and cultural development of society were studied. The practical experience of socio-cultural activities has revealed the impact on the public environment of the region and characterized new forms of attracting the attention of users and visitors to the library as a communicative platform.

New. The article presents for the first time in a similar context the material on the activities of the socio-cultural center - the Rivne State Regional Universal Scientific Library using the example of the events of 2023. The essence and main vectors of the library's activity as a traditional cultural institution are revealed. The socio-cultural practices of libraries at the present stage are distinguished by the diversity of the use of methods and tools. In order to support the spiritual values of the Ukrainian people as a source of national identity, the Rivne State Regional Universal Scientific Library organized and held presentations, creative meetings, book benefits, literary essays, creative portraits, book premieres, literary hours, literary portraits dedicated to famous Ukrainian writers and young authors.

The library also organized a local project «Great Reading 2023» aimed at developing innovative forms of reading promotion, developing an effective system of informing about local history books, reading as therapy, and adapting staff and libraries to work in an online environment. The social impact that libraries have on future generations, preserving the documentary and cultural heritage of Ukraine, is of significant importance in the activities of libraries in conditions of war and hybrid threats. Libraries help social integration and social cohesion, namely: promote the adaptation of marginalized groups and people with special needs; strengthen ties between people and groups, and support intercultural communication and understanding between generations.

Key words: Rivne Regional Universal Scientific Library, socio-cultural practices, regional cultural heritage

Надійшла до редакції 8.06.2024 р.

УДК 306.4(477.82):711.1:502+908(477.82)

СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯВОРІВЩИНИ В СТРУКТУРІ СЬОГОДЕННЯ

Софія Михайлівна Богійчик – здобувачка вищої освіти ОС «Магістр», спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<https://orcid.org/0009-0002-8766-7440>
sofiya15072002@gmail.com

Сергій Виткалов – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства, Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне
<http://orcid.org/0000-0001-5345-1364>
sergiy_vsv@ukr.net;

Аналізується соціокультурний потенціал Яворівщини в структурі сьогодення; виявляється вплив природно-кліматичних умов на розвиток культурної діяльності в краї; акцентується увага на провідних формах, які використовуються в практиці сучасних організаторів івент-індустрій; доводиться думка про те, що якісний кадровий потенціал фахівців здатен змінити ситуацію на краще і перетворити край у привабливий у туристичному сегменті регіон.

Ключові слова: Яворівщина, культурна спадщина, економічний розвиток, природні ресурси, екотуризм, збереження, духовні орієнтири, народне мистецтво, історичні пам'ятки, залучення громади.

Постановка проблеми та актуальність дослідження. Соціально-культурний потенціал Яворівщини залишається недостатньо вивченим, незважаючи на його багаті природні ресурси та історичне значення, що потребує всебічного дослідження для розуміння його культурного середовища та економічних можливостей. Розуміння соціокультурної динаміки регіону має вирішальне значення для сталого розвитку, збереження спадщини та прийняття обґрунтованих рішень щодо туризму, економічної політики та залучення громади в регіоні.

У статті досліджується соціокультурний потенціал Яворівщини, аналізуються її багаті природні ресурси та історичне значення. Аналіз охоплює різні аспекти, включаючи економічні перспективи, збереження спадщини та залучення громади. Окрім того, дослідження заглиблюється в складність культурного середовища регіону та його наслідки для сталого розвитку. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю прийняття обґрунтованих рішень щодо туризму, економічної політики та розвитку громади Яворівщини.

Останні дослідження та публікації. Проведене наукове дослідження охоплює ретельний аналіз праць українських науковців, які вивчали питання соціокультурного потенціалу регіону та їхнього внеску в досліджувану проблематику, зокрема, Н. Паньків, Л. Сліпчишин, С. Плєсак та ін. Так, Паньків Н. у своїй роботі «Природно-географічні передумови розвитку туризму українського Розточчя» [6] аналізує географічні та природні фактори, що сприяють розвитку туризму в регіоні. Автор підкреслює значення природних умов, таких як ландшафти та кліматичні особливості, у формуванні туристичного потенціалу Розточчя. Сліпчишин Л. та Плєсак С. [10] досліджують вплив культурно-освітніх інституцій на розвиток етнотуризму на Яворівщині. Вони розглядають роль місцевих музеїв, бібліотек та інших закладів у збереженні та популяризації культурної спадщини регіону. Автори підкреслюють, що ці інституції сприяють розвитку етнотуризму, що є важливим для економічного та культурного зростання регіону. Я. Дубина та інші автори [5] в своєму дослідженні про орнітологічний заказник «Чолгинський» обґрунтовують його створення та надають положення про заказник. Вони детально описують флору і фауну регіону, а також екологічне значення заказника для збереження біорізноманіття. Огляд досліджень і публікацій демонструє значний інтерес до різних аспектів Яворівщини, включаючи природні ресурси, культурну спадщину та туристичний потенціал. Дослідження названих вище авторів надають глибокий аналіз та важливі висновки, що можуть сприяти подальшому розвитку регіону. Інші публікації, передбачають опис соціокультурних пам'яток і доповнюють ці дослідження, забезпечуючи більш широкую картину туристичних можливостей та історичних цінностей Яворівщини.

Метою дослідження є виявити соціокультурні характеристики та економічні перспективи Яворівщини.

Виклад основного матеріалу. Яворівщина – це культурно перспективний регіон, стратегічно розташований між Карпатами, Поліссям, Поділлям і Розточчям, що характеризується унікальним природним ландшафтом. В економічному плані регіон має широкий спектр галузей промисловості, включаючи харчову, хімічну, легку, машинобудівну, деревообробну, видавничу, поліграфічну, виробництво будівельних матеріалів, а також індустрію розваг. Завдяки зусиллям державного діяча С. Лукашина у 1999 р. Яворів отримав статус спеціальної економічної зони, що призвело до збільшення виробничих потужностей, економічного пожвавлення та посилення експортного потенціалу.

Багатий на природні ресурси і підтримуваний ефективною транспортною мережею та потужною соціально-економічною інфраструктурою, Яворівський район є переважно сільськогосподарським, зі значним акцентом на розвиток сільських територій. Географічно район має стратегічне прикордонне розташування, межує з Польщею (Ярославський та Любачівський повіти). За площею 1544 км², це другий за величиною район у Львівській обл. Через Яворів проходять ключові міжнародні маршрути, включаючи залізничне сполучення з Долиною та Львовом, автошлях М-10 Львів-Краковець, а також регіональні та місцеві дороги, такі як автошлях Городок-Яворів-Грушів [7].

Яворівщина багата на мінеральні, земельні, водні, лісові та рекреаційні ресурси. Тут є поклади будівельних пісків, газу, глини, торфу, мінеральних вод, а також запаси прісної води. Значну частину території займають сільськогосподарські угіддя, що відкривають широкі можливості для землеробства і тваринництва. Ліси забезпечують економічний потенціал для виробництва деревини та вторинних лісгосподарських заходів. Через Яворівщину проходить регіон «Розточчя», що виділяється як унікальна територія в Україні, що вирізняється надзвичайним різноманіттям ландшафтних елементів, лісів, водойм і боліт, і все це на компактній території. Це важливий геологічний, кліматичний, ботанічний і зоологічний компонент Європи, що вирізняється наявністю Головного європейського вододілу, який проходить через південно-східний регіон і розділяє вододіли басейнів Чорного і Балтійського морів. Природоохоронні території регіону, такі як природний заповідник «Розточчя» та Яворівський національний природний парк, сприяють підвищенню його біорізноманіття та пропонують можливості для екологічного туризму та рекреації.

Природний заповідник «Розточчя», створений у 1984 р., займає площу 2084,5 га у Розтоцькому р-ні. Він охоплює різноманітні екосистеми, включаючи унікальні сосново-букові та сосново-дубово-букові ліси, і є домівкою для багатого розмаїття флори і фауни, зокрема видів, що перебувають під загрозою зникнення. Заповідник слугує освітнім центром, сприяючи підвищенню екологічної обізнаності та збереженню довкілля через музей, освітні програми та природні стежки. Його рекреаційні можливості сприяють залученню громадськості, що робить його життєво важливим соціально-культурним надбанням Яворівщини [8].

Створений у 1998 року, Яворівський національний природний парк займає значний екологічний та культурний простір поблизу Львова. Він має історичне значення як поле битви обох світових воєн, де збереглися залишки окопів і поховань. Як частина Міжнародного біосферного заповідника «Розточчя»,

визнаного ЮНЕСКО, він охоплює різноманітні природні та кліматичні умови Поділля, Полісся та Карпат. Парк є місцем для рідкісних сосново-буково-дубових лісів, унікальних для цього регіону, і є домівкою для різних видів диких тварин, включаючи сарну європейську та горностая, що перебувають під загрозою зникнення. Ініціативи з охорони природи включають розведення та збереження диких коней, які є родичами вимерлого виду тарпанів. Завдяки мальовничим ландшафтам і багатому біорізноманіттю, парк приваблює туристів для піших і велосипедних прогулянок, а також для культурного відпочинку, включаючи знайомство з місцевими традиціями та історією. Потенціал подальшого розвитку туризму може посилити природоохоронні заходи та принести користь регіональній економіці.

Соціокультурне значення Яворівського національного природного парку полягає в його ролі як сховища історичної пам'яті та культурної спадщини. Парк зберігає матеріальні залишки важливих битв минулих війн, слугуючи місцем для роздумів і вшанування пам'яті. Відвідувачі можуть познайомитися з місцевими традиціями та історією через релігійні паломницькі центри та традиційні ремесла, такі як яворівська іграшка та виготовлення свічок. Надаючи простір для культурного обміну та освіти, парк сприяє глибшому зв'язку між відвідувачами та спадщиною регіону. Розвиток екотуризму не лише зберігає природні ресурси, але й підтримує місцеву економіку та розвиток громад, сприяючи соціокультурній структурі регіону [14].

Чолгинський природний заповідник, розташований у Яворівському районі Львівської обл., є орнітологічним заказником місцевого значення площею 820 га. Заснований у 1997 р., він складається з лісових масивів, двох штучних водойм та водно-болотних угідь. Цей заказник є важливою зупинкою для мігруючих водоплавних птахів, зокрема рідкісних видів, занесених до Червоної книги України. Тут гніздяться такі птахи, як кулик великий, велика поганка, крижень малий, крячок малий, крячок жовтодзьобий та крячок річковий. Загалом, заповідник є домівкою для майже 20.000 птахів, що робить його важливим місцем для збереження та дослідження птахів. Культурне значення Чолгинського природного заповідника полягає в його ролі як центру екологічної освіти та природоохоронної діяльності. Як місцевий орнітологічний заказник, він пропонує можливості для дослідження, моніторингу та охорони видів птахів. За словами автора, заповідник підкреслює важливість раціонального природокористування та сприяє підвищенню обізнаності громадськості про природну спадщину регіону [5].

Ще однією соціокультурною пам'яткою Яворівщини є Яворівське озеро – найбільша штучна водойма у Львівській обл. Спочатку створене для рекультивації Яворівського сірчаного кар'єру, воно стало значним рекреаційним та екологічним активом. Охоплюючи майже 10 км² із 12-кілометровою береговою лінією, озеро надає можливості для риболовлі та водних розваг, приваблюючи як туристів, так і місцевих жителів. Навколишнє узбережжя розбудовується для створення рекреаційних зон, таких як яхтові гавані, аквапарки та туристичні центри, здатні прийняти до 30 000 відвідувачів одночасно. Озеро підтримуватиме такі види діяльності як веслування, вітрильний спорт, катання на човнах, полювання, а також використання сірководневої води в медичних цілях. Крім того, будуть запропоновані екскурсії до прилеглих культурних та природних пам'яток. Регіональна екологічна політика наголошує на розвитку рекреаційних зон вздовж берегів Яворівського озера. Плани включають створення п'яти рекреаційних зон: «Ліс», «Окілки», «Залужжя», «Цетула» та «Вільшаниця» – для покращення рекреаційних можливостей як для місцевих жителів, так і для відвідувачів [3]. На думку автора, реалізація цих планів значно підвищить рекреаційний потенціал регіону.

Рекреаційні ресурси Яворівського району включають мінеральні джерела та природні лікувальні речовини, які сприяють розвитку медичних закладів та рекреаційних зон. Відомі джерела мінеральної води, зокрема «Нафтуса Миргородська» поблизу сіл Шкло та Немирів, а також лікувальні грязі та піски, підкреслюють потенціал регіону для оздоровчої діяльності. Ці ресурси підкреслюють спроможність району підтримувати оздоровчий туризм і велнес-ініціативи, приваблюючи відвідувачів, які прагнуть отримати терапевтичний та рекреаційний досвід [6].

Яворівщина багата на духовні пам'ятки, а кілька сіл, зокрема Страдча, Глиниця та Чернилівський ліс, посідають чільне місце на туристичних маршрутах. Серед них с. Страдча вирізняється вражаючою кількістю соціокультурних пам'яток, що робить його основним місцем паломництва. Страдча, розташоване в межах Яворівського р-ну, відоме своїм духовним значенням завдяки чотирьом основним об'єктам: Страдчанській лаврі, значному монастирському осередку, що посідає центральне місце в релігійному житті села; іконі Матері Божої Нерушимої Стіни, яка, хоча й збереглася лише в копії, є важливим релігійним символом; місцю спочинку блаженних святих о. Миколи Конрада, д-ра Миколи Костельника та д-ра Василя Великого, а також іконі Божого Милосердя, що знаходиться на території села. Миколи Конрада та диякона Володимира Прийми, які були беатифіковані Папою Іваном Павлом II під час його візиту до Львова у 2001 р.; а також Хресна дорога Страдча, яка додає селу релігійної

значущості. Страдча служить святилищем, пропонуючи розраду і спокій втомленим, і багато хто вірить у її силу фізичного і духовного зцілення.

Печера Страдча відзначається своїм історичним та релігійним значенням. Печерний комплекс включає церкву і має два відгалуження – «До криниці» та «До Києва», що простягаються приблизно на 270 м. Висічена у пісковикі, печера має зворушливу історію, пов'язану з трагічним вбивством місцевих селян татарами. Історично склалося так, що за княжих часів у печерах жили монахи, які заснували монастир у найбільшій печері. Цей монастир і село були спустошені під час монгольської навали 1243 р.

Розкопки наприкінці 1930-х років виявили обвуглені рештки та кістки, що свідчать про трагічне минуле села. Сьогодні печера є популярним місцем паломництва, а прилегла каплиця вшановує пам'ять блаженних мучеників Миколи та Володимира, які загинули під час Другої світової війни. Маршрут паломництва включає хресну дорогу, яка веде до входу в печеру.

Розташована на вершині Страдецької гори, церква Успіння Пресвятої Богородиці підсилює релігійну атмосферу місцевості. Вона пропонує відвідувачам можливість дослідити сакральну архітектуру та артефакти, ще більше збагачуючи духовний досвід. Печера у с. Страдча є шанованим місцем паломництва та історичною пам'яткою, що символізує релігійну та культурну спадщину регіону. Вона виховує почуття спільності та духовного зв'язку, сприяючи збереженню місцевих традицій та фольклору. Історичні асоціації та архітектурні особливості печери дають уявлення про минуле регіону, збагачують культурні наративи та надають освітні можливості для відвідувачів [11].

Село Глиниці є визначним місцем паломництва для християн, насамперед завдяки наявності дерев'яної церкви Святих Апостолів Петра і Павла, яка спочатку була відома як церква Зачаття Святого Івана Хрестителя. Ця історична церква, датована 1510 р., має чудовий чотириярусний різьблений позолочений іконостас XVIII ст. Протягом століть церква зазнала кількох ремонтів та реставрацій, включаючи масштабну реконструкцію після Другої світової війни. Незважаючи на періоди закриття та пошкодження, церкву знову відкрито у 1989 р. і повернуто греко-католицькій громаді у 1990 р. Нещодавні реставраційні роботи відродили її архітектурну велич, зробивши її центром релігійних служб і приваблюючи відвідувачів своїм мальовничим розташуванням на невеликому пагорбі біля головної дороги. Крім того, у Глиницях знаходяться ще дві церкви, що ще більше посилює їхнє духовне значення у місцевій громаді та за її межами [2].

Село Лісок Чернілівський є важливим місцем паломництва завдяки своїй історичній та духовній спадщині, овіяній легендами та усними переказами. Вважається, що біля святого джерела, де, за переказами, з'явилася Божа Матір, колись існував стародавній монастир. Спочатку монастир знаходився в урочищі Бучина, а згодом був перебудований у Ліску, що призвело до заснування поселення Чернілява. Історичні записи свідчать про існування монастиря вже в XVII ст., із посиланнями на пожертви і підтвердження від польських королів і знаті. Незважаючи на періоди спустошення під час різних воєн і його остаточне закриття та ліквідацію наприкінці XVIII ст., це місце продовжує приваблювати паломників через його зв'язок із чудесними подіями та цілющими водами. Будівництво каплиці біля колишнього монастиря в 1872 р. ще більше зміцнило його статус як місця паломництва. Незважаючи на численні виклики та закриття протягом століть, не припиняються зусилля з відродження та збереження святині: проводяться реставраційні роботи, зводяться нові культурні споруди, реставрується чудотворна ікона. Ці зусилля забезпечують постійне значення цього місця як місця духовної відданості та паломництва для тисяч віруючих [4].

Село Прилбичі має важливе соціокультурне значення для греко-католиків завдяки своєму глибокому зв'язку з митрополитом Андреем Шептицьким та його родиною. Воно слугує збереженням як історичної, так і сучасної пам'яті про шанованого церковного лідера. У сільському середовищі поєднуються залишки маєтку Шептицьких, такі як пам'ятний камінь і збережена родинна гробниця з новітніми спорудами, такими як нещодавно збудована церква УГКЦ та поточна реконструкція музею митрополита. Історичне значення Прилбич нерозривно пов'язане зі спадщиною родини Шептицьких, яка бере свій початок від їхнього поселення в селі наприкінці XVIII ст. Саме тут митрополит Андрей провів свої юнацькі роки, плекаючи своє покликання до священства. Маєток Шептицьких, що вирізнявся величним палацом і розлогим парком, слугував центром культурного та інтелектуального обміну, де містився музей, бібліотека та мистецькі колекції. Добродійний вплив родини Шептицьких поширювався і на мешканців села, які досі бережуть спогади про їхню щедрість і милосердя. Незважаючи на цілеспрямовані зусилля більшовиків стерти пам'ять про них, спадщина Шептицьких продовжує жити в Прилбичах, про що свідчать постійні зусилля з відновлення родинного склепу та вшанування їхнього неоціненного внеску в розвиток громади [9].

Старовинна сакральна архітектура Яворівщини характеризується чудовими дерев'яними церквами, прикрашеними складними іконостасами, оздобленими витонченим яворівським різьбленням, вишитими

іконами, хоругвами та давньою іконографією, ретельно збереженою крізь віки. Ці соціокультурні скарби Яворівщини охоплюють безліч старовинних церков і дзвіниць, розкиданих по селах, таких як Мужилівичі, Прилбичі, Старичі, Вижмелля, Коханівка, Любіні, Дрогомишль, Кам'янобрід, Лис та Середкевичі. Ці архітектурні дива, визначені як пам'ятки місцевого значення, є яскравими свідченнями багатой культурної спадщини регіону, демонструючи її неминущу спадщину крізь віки [3].

Історичні міста Яворів, Немирів, Краковець та Івано-Франківськ ваблять відвідувачів захоплюючими подорожами в минуле завдяки своїй глибокій історичній спадщині та культурному значенню. Зокрема, Яворівщина може похвалитися зв'язками з видатними постатями, які або походили з неї, або проживали в її межах. По всій території області встановлені пам'ятники таким відомим особистостям як Андрей Шептицький, М. Вербицький та О. Маковей у Яворові, Ю. Липа в с. Іваники, Р. Шухевич у Краківці та П. Андрусів у Кам'янобродівському р-ні. Цілеспрямовані зусилля, спрямовані на збереження історичної пам'яті, призвели до створення різноманітних музеїв та об'єктів культурної спадщини по всій області. Серед них музей-садиба О. Маковея в Яворові, освітні музеї Ю. Липи в Буневі, Р. Шухевича в Краківці, П. Андрусів в Кам'янобродівському районі, церква-музей Андрея Шептицького в Прилбичах. Особливе значення в українській національній боротьбі має роль Бунева, який слугував ключовим центром діяльності УПА. У Буневі досі збереглися залишки повстанських криївок, де свого часу працював відомий лікар Ю. Липа. Більше того, ретельно відреставрована криївка повстанців у селі Воля Любінська є наочним свідченням ключової ролі регіону в русі опору. Меморіальні могили на честь воїнів УПА у м. Яворові та с. Бунів ще більше підкреслюють історичну привабливість регіону [12].

Яворів, як культурний епіцентр Яворівщини, вирізняється як місто, сповнене історичного значення та культурної привабливості. Його чарівність розкривається через широкий спектр пам'яток, які розповідають історії про спадщину та віру. Якорем цієї культурної розповіді є старовинні церкви, кожна з яких є свідченням віри та майстерності. Церква Різдва Пресвятої Богородиці, диво української народної архітектури, може похвалитися монументальною присутністю, прикрашеною витончено різьбленим іконостасом. Неподалік церква святих апостолів Петра і Павла, незважаючи на періоди занедбаності, випромінює стриману елегантність, а кам'яний шедевр – церква святого Юра – віддає данину поваги дизайну кінця XIX ст., зберігаючи при цьому реліквії, що мають історичне значення. Окрім релігійних споруд, Яворів демонструє культурні заклади, які висвітлюють яскраву спадщину міста. Історико-етнографічний музей «Яворівщина» пропонує захоплюючу подорож у минуле регіону, демонструючи артефакти від домашнього реманенту до старовинного вбрання. Музей-садиба О. Маковея вшановує життя та внесок видатного українського письменника, відкриваючи вікно в його особисте життя. Для ентузіастів військової історії Музей військової історії Яворівського району слугує порталом у минулі епохи, вшановуючи доблесть і жертвність воїнів минулого і сьогодення. Тим часом, гімназія «Рідна школа» є bastіоном освіти та просвітництва, плекаючи глибокий зв'язок з культурною спадщиною Яворова.

У самому центрі міста знаходиться площа Ринок – свідчення духу Яворова, прикрашена пам'ятниками, що вшановують видатних людей і відображають інтелектуальний та культурний розмаїття міста. Поруч знаходиться Яворівський народний дім – центр мистецького самовираження, де проходять вистави та виставки, що демонструють яскравий культурний пульс міста. Архітектурні дива, такі як Яворівська ратуша та загадкові Яворівські підземелля, наповнюють міський пейзаж інтригою, в той час як стійкий «яворівський мурал» надає його вулицям яскравих відтінків та традицій. У Яворові кожна бруківка, кожна будівля, кожен пам'ятник відлунює унікальною історією, ваблячи відвідувачів зануритися у багату мозаїку культури та історії, обцяючи незабутню подорож старовинними вуличками міста [1].

Культурна інфраструктура Яворівського району, як зазначено в офіційних документах, складається з різних установ, що фінансуються як з державного, так і місцевого бюджетів. Ці заклади, починаючи від культурно-просвітницьких центрів і закінчуючи будинками культури, виконують різні завдання, що мають вирішальне значення для збереження, відродження та розвитку народної творчості та культури. Станом на червень 2016 р. в області налічувалося 69 народних домів, 69 бібліотек-філій, 5 музеїв, а також Яворівська та Новояворівська школи мистецтв. Кожна з цих установ відіграє важливу роль у збереженні, підтримці та поширенні народного мистецтва, культури та ремесел. Одним із найстаріших закладів області є Державний навчальний заклад «Художнє професійно-технічне училище ім. Й.П. Станька», який бере свій початок від заснування Забавкарської школи у 1896 р. За 120 років свого існування училище плекало народну майстерність і творчість, випускаючи кваліфікованих фахівців, які залишили помітний слід у різних галузях, зокрема, у мистецтві, меблевому виробництві та освіті.

Історико-етнографічний музей «Яворівщина» є свідком бурхливої історії, яка розвивалася протягом трьох різних епох, що віддзеркалювали ідеологічні зрушення та суспільні зміни.

Заснований у 1931 р. членами Клубу «Рідна мова», музей спочатку знаходився у приміщенні яворівської гімназії «Рідна школа». Однак за радянських часів він зазнав ідеологічного тиску, що призвело до його закриття приблизно в 1970-х роках. Тим не менше, 22 серпня 2002 р. він пережив відродження з новим акцентом на збереження історичної та етнографічної спадщини. Так само Музей художньої обробки дерева, заснований у 1977 р., висвітлює професійні досягнення викладачів та учнів міського середнього професійно-технічного училища № 14. Ребрендований у 2010 р. у Музей історії декоративно-прикладного мистецтва Яворівщини, він продовжує вшановувати багату мистецьку спадщину регіону.

Громадська організація «Товариство краєзнавців Яворівщини «Гостинець» відіграє ключову роль у краєзнавчих дослідженнях та популяризації туризму. Завдяки своєму мультидисциплінарному підходу організація сприяє збагаченню громади, збереженню родинних традицій та просуванню українського етнотуризму. Крім того, нещодавні культурні надбання регіону, такі як Музей інтеграції, створений у грудні 2016 р., ще більше урізноманітнюють культурне багатство регіону. Співпраця з професійними художниками та ремісниками підкреслює необхідність збереження та розвитку культурної спадщини [10].

Незважаючи на своє культурне багатство, Яворівський р-н стикається з потенційними викликами у культурній сфері. Збереження історичних пам'яток та природних заповідників вимагає постійних інвестицій та залучення громади для забезпечення їхньої довготривалої життєздатності. Крім того, досягнення балансу між економічним прогресом і збереженням навколишнього середовища стає необхідним для збереження природних ресурсів і культурної сутності регіону. Автор підкреслює ключову роль спільних зусиль місцевої влади, природоохоронних організацій та зацікавлених сторін у вирішенні цих питань та сприяттє сталому культурному розвитку регіону.

Висновки. Таким чином, Яворівщина є перспективним культурним осередком завдяки своєму стратегічному розташуванню, різноманітним природним панорамам та потужній соціально-економічній інфраструктурі. З часом регіон став свідком помітних успіхів у нарощуванні виробничого потенціалу, економічного відродження та експортних перспектив. Прикордонне розташування, розлогий рельєф місцевості та ефективна транспортна мережа сприяють економічній стійкості та доступності регіону. Яворівщина, наділена великою кількістю корисних копалин, земельних, водних та лісових ресурсів, пропонує широкі можливості для розвитку сільського та лісового господарства, а також екологічного туризму. Збільшення кількості природоохоронних територій підкреслює відданість місцевої влади збереженню біорізноманіття та розвитку сталого туризму.

Низка культурних пам'яток слугує освітніми центрами та осередками збереження культури, демонструючи історичний наратив та природну спадщину регіону. Крім того, Яворівщина має безліч визначних пам'яток, які валять туристів для відпочинку та духовного паломництва. Його соціокультурне значення переплітається з історичними пам'ятками, релігійними спорудами та шанованими місцями. Розкидані територіально музеї та об'єкти культурної спадщини дають уявлення про місцеві звичаї, фольклор та ключову роль регіону в національній боротьбі України. У сукупності ці аспекти збагачують культурне полотно та ідентичність Яворівщини, позиціонуючи її як місце призначення для дослідників, які прагнуть розгадати різноманітну спадщину України.

Список використаної літератури

1. Варто відвідати в Яворові. *Яворівська міська рада*. URL: <https://yavoriv-rada.gov.ua/varto-vidvidati-v-yavorovi-10-51-06-02-06-2021/> (дата звернення: 15.05.2024 р.).
2. Дерев'яна Церква Св. Ап. Петра і Павла у селі Глиниці Яворівського району. *Голос Сокальщини – новини Сокаля, Червонограда*. URL: <https://golossokal.com.ua/istoriia/nachalnik-iavorivska-va-iaroslav-kominskii-prodovjyie-mandrivky-iavorivshinou-v-postiini-rybrici-spadshina-storinkami-minylogo-iavorivska-rda.html> (дата звернення: 15.05.2024 р.).
3. Дерев'яні церкви Яворівського району. *Дерев'яні церкви Західної України*. URL: <http://decerkva.org.ua/yavorivskiy.html> (дата звернення: 15.05.2024 р.).
4. Каплиця Покладення Пояса Пресвятої Богородиці у Ліску Чернильському | *Патріарший паломницький центр*. URL: <https://pilgrimage.in.ua/kaplytsya-pokladennya-poyasa-presvyatoji-bohorodytsi-u-lisku-chernylyavskomu/> (дата звернення: 15.05.2024 р.).
5. Орнітологічний заказник «Чолгинський», обґрунтування його створення та положення про заказник / Я. Дубина та ін. Wayback Machine. URL: <https://web.archive.org/web/20121205154445/http://bioweb.franko.lviv.ua/zoo/wuos05/av1.php> (дата звернення: 15.05.2024 р.).
6. Паньків Н. Природно-географічні передумови розвитку туризму українського Розточчя. *Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід* : Матеріали ювіл. X міжнар. наук. конф., м. Львів, 7–

9 жовт., 2016 р. Львів, 2016. С. 314–320. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/11173/1/materialy%202016.pdf> (дата звернення: 15.05.2024 р.).

7. Положення – АМЕР. АМЕР – Агенція місцевого економічного розвитку Яворівщини. URL: <https://amer.org.ua/yavorivshchina/pro-region/> (дата звернення: 15.05.2024 р.).

8. Природний заповідник «Розточчя» – Івано-Франкове (Янів). *Відпочинок у Карпатах – KARPATY.INFO*: URL: <https://www.karpaty.info/ua/uk/lv/jv/ivano.frankove/sights/roztochchya/> (дата звернення: 15.05.2024 р.).

9. Релігійно-інформаційна служба України. Прилбичі: митрополічне село – РІСУ. *Релігійно-інформаційна служба України*. URL: https://risu.ua/prilbichi-mitropoliche-selo_n30739 (дата звернення: 15.05.2024 р.).

10. Сліпчишин Л. В., Плесак С. М. Роль культурно-освітніх інституцій в розвитку етнотуризму на Яворівщині. *Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи* : Зб. матер. V Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчен., м. Львів, 26 квіт., 2017 р. Львів, 2017. С. 152–158. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/28728/2017-Slipchishyn-etno_5.pdf?sequence=1 (дата звернення: 15.05.2024 р.).

11. Страдчанська печера. КругоЛьвів – Куди поїхати: *Львівщина, цікаві місця*. URL: <https://lviv-outside.blogspot.com/2015/06/stradch-cave.html> (дата звернення: 15.05.2024 р.).

12. Туристична привабливість | Яворівська РДА | URL: http://javoriv-rda.gov.ua/ogljad_rayonu/turystychna_pryvablyvist/ (дата звернення: 15.05.2024 р.).

13. Яворівський кар'єр. *Rivnefish*. URL: <https://rivnefish.com/places/726> (дата звернення: 15.05.2024).

14. Яворівський національний природний парк. – *Яворівський національний природний парк*. URL: <https://yavorivskiy-park.in.ua/pro-nas/pro-park/> (дата звернення: 15.05.2024 р.).

References

1. Varto vidvidaty v Yavorovi. Yavorivska miska rada. URL: <https://yavoriv-rada.gov.ua/varto-vidvidati-v-yavorovi-10-51-06-02-06-2021/> (дата звернення: 15.05.2024).

2. Dereviana Tserkva Sv. Ap. Petra i Pavla u seli Hlynysi Yavorivskoho raionu - Holos Sokalshchyny - novyny Sokalia, Chervonohrada. Holos Sokalshchyny - novyny Sokalia, Chervonohrada. URL: <https://golossokal.com.ua/istoriia/nachalnik-iavorivska-va-iaroslav-kominskii-prodovjyie-mandrivky-iavorivshinou-v-postiinii-rybrici-spadshina-storinkami-minylogo-iavorivska-rda.html> (дата звернення: 15.05.2024).

3. Dereviani tserkvy Yavorivskoho raionu. Dereviani tserkvy Zakhidnoi Ukrainy. URL: <http://decerkva.org.ua/yavorivskiy.html> (дата звернення: 15.05.2024).

4. Kaplytsia Pokladennia Poiasa Presviatoi Bohorodytsi u Lisku Chernyliavskomu | Patriarshy palomnytskyi tsentr. URL: <https://pilgrimage.in.ua/kaplytsya-pokladennya-poyasa-presvyatoji-bohorodytsi-u-lisku-chernyliavskomu/> (дата звернення: 15.05.2024).

5. Ornitolozhichni zakaznyk «Cholhynskiy», obruntuvannia yoho stvorennia ta polozhennia pro zakaznyk / Ya. Dubyna ta in. Wayback Machine. URL: <https://web.archive.org/web/20121205154445/http://bioweb.franko.lviv.ua/zoo/wuos05/av1.php> (дата звернення: 15.05.2024).

6. Pankiv N. Pryrodno – heohrafichni peredumovy rozvytku turyzmu ukrainskoho Roztochchia. Heohrafiia, ekonomika i turyzm: natsionalnyi ta mizhnarodnyi dosvid : Materialy yuvil. X mizhnar. nauk. konf., m. Lviv, 7–9 zhovt. 2016 r. Lviv, 2016. S. 314–320. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/11173/1/materialy%202016.pdf> (дата звернення: 15.05.2024).

7. Polozhennia – АМЕР. АМЕР – Агенція місцевого економічного розвитку Яворівщини. URL: <https://amer.org.ua/yavorivshchina/pro-region/> (дата звернення: 15.05.2024).

8. Природний заповідник «Розточчя» – Івано-Франкове (Янів). *Відпочинок в Карпатах – KARPATY.INFO*: URL: <https://www.karpaty.info/ua/uk/lv/jv/ivano.frankove/sights/roztochchya/> (дата звернення: 15.05.2024).

9. Релігійно-інформаційна служба України. Прилбичі: митрополічне село – РІСУ. Релігійно-інформаційна служба України. URL: https://risu.ua/prilbichi-mitropoliche-selo_n30739 (дата звернення: 15.05.2024).

10. Сліпчишин Л. В., Плесак С. М. Роль культурно-освітніх інституцій в розвитку етнотуризму на Яворівщині. *Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи* : Зб. матер. V Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчен., м. Львів, 26 квіт. 2017 р. Львів, 2017. С. 152–158. URL: https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/28728/2017-Slipchishyn-etno_5.pdf?sequence=1 (дата звернення: 15.05.2024).

11. Страдчанська печера. КругоЛьвів – Куди поїхати: *Львівщина, цікаві місця*. URL: <https://lviv-outside.blogspot.com/2015/06/stradch-cave.html> (дата звернення: 15.05.2024).

12. Туристична привабливість | Яворівська РДА. Яворівська РДА | URL: http://javoriv-rda.gov.ua/ogljad_rayonu/turystychna_pryvablyvist/ (дата звернення: 15.05.2024).

13. Яворівський кар'єр. *Rivnefish*. URL: <https://rivnefish.com/places/726> (дата звернення: 15.05.2024).

14. Яворівський національний природний парк. – *Яворівський національний природний парк*. URL: <https://yavorivskiy-park.in.ua/pro-nas/pro-park/> (дата звернення: 15.05.2024).

CHARACTERIZATION OF THE SOCIO-CULTURAL POTENTIAL OF YAVORIV DISTRICT

Bohiychyk Sofia – The applicant for higher education of Master's degree, Specialty 028 «Management of socio-cultural activities», Rivne State University of the Humanities, Rivne

Vitkalov Serhii – Doctor of cultural Studies, Professor, Department of Cultural Studies and Museum Studies, Rivne State Humanities University, Rivne

Strategically located among diverse natural landscapes, the Yavoriv region is characterized by a unique cultural and economic environment. With rich natural resources, an efficient transportation network, and a strong socio-economic infrastructure, the Yavoriv district borders the EU and covers important international routes. Mineral, land, water, and forest resources contribute to the development of agriculture and livestock, as well as timber production and eco-tourism. The unique geological features of the region emphasize its ecological importance, and protected areas contribute to biodiversity and ecotourism. In addition, nature reserves complement the region's tourism potential, including recreational tourism. Spiritual sites attract pilgrims, and historic cities further enhance its cultural appeal. The cultural infrastructure of the region, which consists of various institutions, is important for preserving and nurturing folk art and culture. Despite the difficulties, the promising trajectory of the Yavoriv region as a cultural nucleus is emphasized by its strategic location, diverse natural resources, and strong socioeconomic foundation, making it an attractive place for heritage studies.

Key words: Yavorivshchyna, cultural heritage, economic development, natural resources, ecotourism, conservation, spiritual guidelines, folk art, historical monuments, community engagement.

UDC: 306.4(477.82):711.1:502+908(477.82)

CHARACTERIZATION OF THE SOCIO-CULTURAL POTENTIAL OF YAVORIV DISTRICT

Bohiychyk Sofia – The applicant for higher education of Master's degree, Specialty 028 «Management of socio-cultural activities», Rivne State University of the Humanities, Rivne

Vitkalov Serhii – Doctor of cultural Studies, Professor, Department of Cultural Studies and Museum Studies, Rivne State Humanities University, Rivne

The aim of this research is to investigate and analyze the socio-cultural characteristics and economic prospects of the Yavoriv region.

The results of the study reveals a region endowed with significant natural resources and a rich cultural heritage. Key findings indicate that the district's strategic location near the EU border and its comprehensive transportation network facilitate economic and cultural exchanges. The abundance of mineral, land, water, and forest resources supports diverse economic activities, including agriculture, livestock, timber production, and eco-tourism. Additionally, the unique geological features and numerous protected areas enhance the region's ecological significance and biodiversity, boosting its appeal for ecotourism. Spiritual and historical sites further enrich the district's cultural landscape, making it a vibrant area for cultural tourism and heritage preservation.

The novelty of this study lies in its holistic approach to examining the socio-cultural potential of the Yavoriv district. Unlike previous studies that may have focused on isolated aspects such as economic development or cultural heritage, this research integrates various dimensions, including natural resources, ecological importance, cultural infrastructure, and socio-economic factors. By providing a comprehensive analysis, the study highlights the interconnectedness of these elements and their collective impact on the region's development. This integrative perspective is crucial for formulating strategies that leverage the district's multifaceted potential.

The research methodology employed in this study involves a multi-disciplinary approach, combining both qualitative and quantitative methods. Data collection included extensive literature reviews, field surveys, and interviews with local stakeholders such as government officials, cultural leaders, and residents. Quantitative data on natural resources, economic activities, and demographic trends were gathered from regional statistics and governmental reports. Qualitative insights were derived from interviews and observations, providing a deeper understanding of the socio-cultural dynamics and challenges faced by the region. This comprehensive methodology ensured a robust and nuanced analysis of the district's potential.

The practical significance of this study is multifaceted. For civil servants, the findings offer valuable insights into leveraging the Yavoriv district's natural and cultural resources to boost economic development and cultural preservation. The study's integrative approach can guide the creation of targeted policies that address both economic and cultural objectives. For cultural institutions and tourism operators, the research highlights opportunities to develop and promote heritage tourism, which can attract visitors and generate revenue while preserving the region's cultural heritage. Additionally, the study provides a framework for sustainable development that balances economic growth with ecological and cultural conservation, ensuring long-term benefits for the Yavoriv district and its communities.

Key words: Yavorivshchyna, cultural heritage, economic development, natural resources, ecotourism, conservation, spiritual guidelines, folk art, historical monuments, community engagement.

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ С. В., ВИТКАЛОВ В. Г. «МОЛОДІЖНА» НАУКОВА ТВОРЧИСТЬ КРИЗЬ ПРИЗМУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	3
--	---

Розділ I. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

БЕНЕДИК С. А., ШАТРОВА М. Б. ГРЕЦЬКА АНТИЧНА ІСТОРІОГРАФІЯ ЯК ПРЕДМЕТ НАУКОВОГО СТУДІЮВАННЯ	8
ПАРТОЛЮК М. Т., ШАТРОВА М. Б. УКРАЇНСЬКА РУКОПИСНА КНИГА XIV – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XVII СТОЛІТТЯ: ІСТОРІОГРАФІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	11
СУЛЬЖИК Ю., ШАТРОВА М. Б. ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ КНИГОДРУКУВАННЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ У XVI ст. ТА ЙОГО РОЛЬ В ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ Й ОСВІТИ	18
МАММАДЗАДЕ V. V. БУДИНКИ І МЕМОРІАЛЬНІ МУЗЕЇ ВИДАТНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.	22
SARIYYA H. S. ЗАСОБИ ВИКОРИСТАННЯ ЗРАЗКІВ ВІТЧИЗНЯНОГО ТА СВІТОВОГО МИСТЕЦТВА У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	26
GULNARA I. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ФОРМУЮЧОГО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	30

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ДАВИДЧУК Д. РОЛЬ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ЗАКЛАДІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ВІЙНИ : ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В СУЧАСНОМУ СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ДИСКУРСІ.....	34
БАСЮК Д. П., ШАТРОВА М. Б. КУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВОЛИНСЬКОГО РЕГІОНУ ТА ПОШУК НОВИХ ФОРМ ЙОГО ПРЕЗЕНТАЦІЇ	43
БЕНДЮГ К., ВИТКАЛОВ В. Г. РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ ІВЕНТ-СФЕРИ В УМОВАХ ВІЙНИ	48
БЄЛОЩУК А. Ф., ШАТРОВА М. Б. СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ КЗ «РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА» ОБЛАСНОЇ РАДИ	53
БОГІЙЧИК С. М., ВИТКАЛОВ С. В. СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯВОРІВЩИНИ В СТРУКТУРІ СЬОГОДЕННЯ	58
ДЕРКАЧ І. ДОСВІД ПРОЄКТНОГО КУЛЬТУРНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНОГО ЗАПОВІДНИКА МІСТА ОСТРОГ	66
ШЛАПЧИНСЬКА М. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ СЕРПАНКОВОГО ТКАЦТВА СЕРЕД МОЛОДІ ЯК ФОРМА ЗБЕРЕЖЕННЯ ДАВНІХ ТРАДИЦІЙ РІВНЕНСЬКОГО ПОЛІССЯ	71
ЧУПРІНА О. М. ТРАНСФОРМАЦІЇ В АРХІТЕКТУРІ МІСТА РІВНЕ	78
КРАЙЛЮК Л., ШЛАПЧИНСЬКА М. ОСОБЛИВОСТІ РЕСТАВРАЦІЇ СТАРОВИНИХ СПОРУД У РАДИВИЛІВСЬКОМУ ЕТНОПАРКУ «ЛАДОМИРІЯ»	83

**Розділ III. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ КРІЗЬ ПРИЗМУ
ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ**

ПАВЛОВСЬКА А. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МИСТЕЦТВІ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	89
ПОЛЬЧЕНКО Х. В. ХОРЕОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК СПОСІБ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ АДАПТАЦІЇ.....	96
БРОНОВИЦЬКИЙ І. Л. ВЗАЄМНИЙ ВПЛИВ ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ: ТРАНСФОРМАЦІЇ, ІННОВАЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ	103
ФЕДОРОВ О. СИНТЕЗ ХОРЕОГРАФІЧНОГО ТА АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА.....	107
УЖИНСЬКИЙ М. Ю., РОКІЩУК І. І., ТАТАРНИКОВ П. А. СТАНДАРТИ ЯКОСТІ ЗВУКОВОГО МАТЕРІАЛУ : ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ.....	114
РОДІНЧУК О. В. ВІЙНА І КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА	119
САВАНЧУК О. О. МИСТЕЦЬКІ РЕФЛЕКСІЇ ДРАМИ ВІЙНИ В УКРАЇНІ.....	125

**Розділ IV. РЕГІОНАЛЬНА КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКА ПРАКТИКА В КОНТЕКСТІ
СКЛАДНИХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

ЧУПРИНА О. М., САВАНЧУК О. О. КОЛІР ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ХУДОЖНИКОМ І ГЛЯДАЧЕМ	131
КРАЙЛЮК Л., САВАНЧУК О. МИКОЛА БЕНДЮК : ХУДОЖНИК-РЕСТАВРАТОР ТА ЙОГО ВНЕСОК У РЕСТАВРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ РІВНЕНЩИНИ.....	135
СОКОЛОВСЬКА Н., ГОРИНА Л. ПЕРЕКЛАДЕННЯ ТВОРЧІВ ДЛЯ БАНДУРИ : РЕГІОНАЛЬНИЙ ВИМІР.....	139
МЕНТІУЄВА U. ЕФЕКТИВНІ СПОСОБИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	146
HUSEYNOVA E. СОЦІАЛЬНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК НАБУТТЯ УЧНЯМИ АКТИВНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ.....	149

CONTENTS

VYTKALOV S., VYTKALOV V. «YOUTH» SCIENTIFIC CREATIVITY THROUGH THE PRISM OF INTERCULTURAL COMMUNICATION	3
<i>Part I. HISTORICAL RETROSPECTIVE OF THE CULTURAL AND ARTISTIC PROCESS</i>	
BENEDICT S., SHATROVA M. ANCIENT GREEK HISTORIOGRAPHY	8
PARTOLIUK M., SHATROVA M. UKRAINIAN MANUSCRIPT BOOKS OF THE XIV – FIRST HALF OF THE XVII CENTURY: HISTORIOGRAPHY OF THE RESEARCH	11
SULZHYK Y., SHATROVA M. PREREQUISITES FOR THE EMERGENCE OF BOOK PRINTING IN UKRAINIAN LAND IN THE 16TH CENTURY AND ITS ROLE IN THE HISTORY OF THE DEVELOPMENT OF CULTURE AND EDUCATION	18
MAMMAZADE V. V. AND MEMORIAL MUSEUMS OF OUTSTANDING REPRESENTATIVES OF MUSICAL ART	22
SARIYYA H. S. WAYS TO USE SAMPLES OF NATIONAL AND WORLD ART IN THE LEARNING PROCESS OF ELEMENTARY GRADES	26
GULNARA I. INVESTIGATING THE IMPACT OF FORMATIVE ASSESSMENT ON STUDENT LEARNING IN HIGHER EDUCATION.	30
<i>Part II. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF CULTURAL CREATIVITY</i>	
DAVYDUCHUK D. THE ROLE AND FUNCTIONAL SIGNIFICANCE OF SOCIO-CULTURAL INSTITUTIONS DURING WAR: CHALLENGES AND PROSPECTS IN MODERN SOCIO-CULTURAL DISCOURSE	34
BASYUK D., SHATROVA M. CULTURAL POTENTIAL OF THE VOLYN REGION AND THE SEARCH FOR NEW FORMS OF ITS PRESENTATION	43
BENDYUG K., VITKALOV V. DEVELOPMENT OF THE UKRAINIAN EVENT SPHERE IN THE CONDITIONS OF WAR	48
BELOSHCHUK A. F., SHATROVA M. SOCIO-CULTURAL PRACTICES OF THE «RIVNE REGIONAL UNIVERSAL SCIENTIFIC LIBRARY» OF THE REGIONAL COUNCIL.	53
BOHIYCHYK S., VITKALOV S. CHARACTERIZATION OF THE SOCIO-CULTURAL POTENTIAL OF YAVORIV DISTRICT	58
DERKACH I.A. EXPERIENCE OF PROJECT CULTURAL MANAGEMENT IN THE ACTIVITIES OF THE STATE HISTORICAL AND CULTURAL RESERVE OF OSTROG.....	66
SHLAPCHYNSKA M. POPULARIZATION OF SILK WEAVING AMONG YOUTH AS A FORM OF PRESERVATION OF ANCIENT TRADITIONS OF RIVNE POLISSYA	71
CHUPRINA O. TRANSFORMATIONS IN THE ARCHITECTURE OF THE CITY OF RIVNE	78
KRAYLYUK L., SHLAPCHYNSKA M. FEATURES OF RESTORATION OF ANCIENT BUILDINGS IN THE RADIVYLIV ETHNOPARK «LADOMYRIYA»	83
<i>Part III. PEDAGOGICAL PROBLEMS OF MODERN HIGH SCHOOL</i>	
PAVLOVSKA A. IMPLEMENTATION OF MULTIMEDIA TECHNOLOGIES IN ART OF THE XXI	

CENTURY	89
POLCHENKO X. CHOREOGRAPHIC ACTIVITY AS A WAY OF INFORMATIONAL AND COMMUNICATIVE ADAPTATION	96
BRONOVYTSKYI I. THE MUTUAL INFLUENCE OF CHOREOGRAPHIC ART AND THE INFORMATION-CULTURAL SPHERE: TRANSFORMATIONS, INNOVATIONS AND PERSPECTIVES	103
FEDOROV O. SYNTHESIS OF CHOREOGRAPHIC AND AUDIOVISUAL ARTS	107
UZHYNSKYI M., ROKISHCHUK I., TATARNIKOV P. QUALITY STANDARDS FOR AUDIO MATERIAL: TOOLS AND METHODS	114
RODINCHUK O. WAR AND CULTURAL HERITAGE	119
SAVANCHUK O.O. ARTISTIC REFLECTIONS ON THE DRAMA OF WAR IN UKRAINE.....	125

Розділ IV. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

CHUPRINA O., SAVANCHUK O. COLOR AS A MEANS OF CREATING AN EMOTIONAL CONNECTION BETWEEN THE ARTIST AND THE SPECTATOR.....	131
KRAYLYUK L., SAVANCHUK O. MYKOLA BENDIUK – ARTIST-RESTORER AND HIS CONTRIBUTION TO THE RESTORATION ACTIVITIES OF THE RIVNE REGION	135
SOKOLOVSKA N., HORINA L. TRANSLATION OF WORKS FOR BANDURA	139
MEHTIYEVA U. EFFECTIVE WAYS AND METHODS OF TEACHING ENGLISH IN PRIMARY GRADES	146
HUSEYNOVA E. ACTIVE POSITION AS AN IMPORTANT FACTOR IN PUPILS ACQUIRING AN ACTIVE CIVIC STANCE	149

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

АЛЬМАНАХ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА «АФІНА» КАФЕДРИ ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ,
КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ВИПУСК 23

Наукове редагування і коректура – *проф. Виткалов В.Г.*
Упорядкування, верстка та макет – *Виткалов С.В., Федорук Л.М.*
Відповідальний за випуск – *Виткалов В.Г.*

Підписано до друку 05.12.2024. Замовлення № 510/5.
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк.18.17. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: м. Рівне, вул. С. Бандери, 12
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Тел. 0 (362) 63-42-62

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альм. наук. т-ва «Афіна» кафедри івент-індустрій,
культурології та музеєзнавства РДГУ. Вип. 23 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2024. 157 с.

Свідотство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р.
Зареєстрованого Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

ISBN 978-966-8424-77-9

ББК 71.0
УДК 08:168.522

Видавничі роботи: ФОП Брегін А.Р.
свідотство про державну реєстрацію ААБ № 750918 від 20.11.2012 р.
33009, м. Рівне, вул. Біла, 53, Г 2.
Адреса редакції: 33000, Україна, м. Рівне, вул. С. Бандери, 12,
Рівненський державний гуманітарний університет,
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства